HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

29 aprilie 2010 *

În cauza C-102/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Tribunale di Firenze (Italia), prin decizia din 20 februarie 2009, primită de Curte la 13 martie 2009, în procedura

Camar Srl

împotriva

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii J. Malenovský, T. von Danwitz (raportor) și D. Šváby, judecători,

* Limba de procedură: italiana.

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: doamna R. Șereș, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 februarie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Camar Srl, de W. Viscardini și G. Donà, avvocati;

— pentru guvernul italian, de doamna G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de domnul P. Gentili, avvocato dello Stato;

— pentru Comisia Europeană, de domnii L. Prete și A. Bordes, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 14 din Convenția de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și țările africane și malgașe asociate la această Comunitate, semnată la Yaoundé la 20 iulie 1963 (JO 1964, 93, p. 1431, denumită în continuare „Prima convenție de la Yaoundé"), și a articolului 1 din Protocolul nr. 5 referitor la banane anexat la A patra convenție ACP-CEE, semnată la Lomé la 15 decembrie 1989 (JO 1991, L 229, p. 3, denumită în continuare „A patra convenție de la Lomé").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei acțiuni în despăgubire introduse de Camar Srl (denumită în continuare „Camar") împotriva Presidenza del Consiglio dei Ministri (Președinția Consiliului de Miniștri) în considerarea pagubelor pe care această societate susține că le-ar fi suferit din cauza pretinsei încălcări a dreptului comunitar comise de Corte suprema di cassazione (Curtea Supremă de Casație).

Cadrul juridic

Convențiile internaționale

3 Articolul 1 din Prima convenție de la Yaoundé, care face parte din titlul I din aceasta, denumit „Schimburile comerciale", prevede:

„În vederea promovării dezvoltării schimburilor comerciale dintre statele asociate și statele membre, întăririi relațiilor lor economice și independenței economice a statelor asociate și pentru a contribui astfel la dezvoltarea comerțului internațional, Înaltele Părți contractante au convenit să adopte următoarele dispoziții care să guverneze relațiile comerciale reciproce." [traducere neoficială]

4 Articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé prevede:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor speciale prevăzute de prezenta convenție și în special celor care figurează la articolul 3 de mai sus, fiecare parte contractantă interzice măsurile sau practicile de natură fiscală internă care stabilesc în mod direct sau indirect o discriminare între produsele sale și produse similare care provin de la alte părți contractante." [traducere neoficială]

5 Prima convenție de la Yaoundé a fost înlocuită prin Convenția de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și țările africane și malgașe asociate la această Comunitate, semnată la Yaoundé la 29 iulie 1969 (JO 1970, L 282, p. 2, denumită în

continuare „A doua convenție de la Yaoundé"). Articolul 5 din aceasta din urmă prevede, în termeni cvasiidentici cu cei utilizați la articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor speciale prevăzute de prezenta convenție, fiecare parte interzice măsurile sau practicile de natură fiscală internă care stabilesc în mod direct sau indirect o discriminare între produsele sale și produse similare care provin de la alte părți contractante." [traducere neoficială]

6 Convenția ACP-CEE de la Lomé, semnată la 28 februarie 1975 (JO 1976, L 25, p. 2, denumită în continuare „Prima convenție de la Lomé"), a înlocuit A doua convenție de la Yaoundé. Punctul 1 din Protocolul nr. 6 referitor la banane, anexat la Prima convenție de la Lomé, prevede:

„(1) pentru exporturile sale de banane către Comunitate, niciun stat [din Africa, Caraibe și Pacific (ACP)] nu va fi plasat, în ceea ce privește accesul pe piețe și avantajele pe piață, într-o situație mai puțin favorabilă decât cea anterioară sau actuală." [traducere neoficială]

7 Formulat în termeni cvasiidentici, articolul 1 din Protocolul nr. 5 referitor la banane, anexat la A patra Convenție de la Lomé, prevede:

„Pentru exporturile sale de banane către Comunitate, niciun stat ACP nu este plasat, în ceea ce privește accesul pe piețele sale tradiționale și avantajele sale pe aceste piețe, într-o situație mai puțin favorabilă decât cea anterioară sau actuală." [traducere neoficială]

8 Articolul 1 din Protocolul nr. 4 referitor la banane, anexat la A doua convenție ACP-CEE, semnată la Lomé la 31 octombrie 1979 (JO 1980, L 347, p. 140), și la A treia convenție ACP-CEE, semnată la Lomé la 8 decembrie 1984 (JO 1986, L 86, p. 3), este la rândul său redactat în termeni cvasiidentici.

9 În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) litera (f) din Decizia nr. 2/09 a Consiliului de Miniștri ACP-CEE din 27 februarie 1990 privind măsurile tranzitorii valabile începând de la 1 martie 1990 (JO L 84, p. 2) și cu articolul 1 și, respectiv, articolul 2 al doilea paragraf din Regulamentul (CEE) nr. 714/90 al Consiliului din 5 martie 1990 privind aplicarea Deciziei nr. 2/90 (JO L 84, p.1), Protocolul nr. 5 referitor la banane anexat la A patra Convenție de la Lomé era aplicabil începând de la 1 martie 1990.

Reglementarea națională

10 Legea nr. 986/1964 din 9 octombrie 1964 (GURI nr. 264 din 27 octombrie 1964) a instituit un impozit național asupra consumului de banane proaspete. Această lege a fost abrogată prin Legea nr. 428/1990 din 29 decembrie 1990 (GURI nr. 10 din 12 ianuarie 1991). De-a lungul timpului, cuantumul acestui impozit a fost majorat progresiv și se ridica, la momentul eliminării sale, la 525 ITL pe kilogram. În acea perioadă nu exista un impozit pe consumul de fructe produse în mod tradițional în Italia.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

11 Camar a contestat, în cadrul a două proceduri, impozitul care îi era pretins în temeiul Legii nr. 986/1964 în legătură cu două importuri de banane originare din Somalia. Aceste proceduri s-au finalizat prin pronunțarea a două hotărâri de către Corte suprema di cassazione.

12 În cadrul acțiunii sale subsecvente la Tribunale di Firenze (Tribunalul din Florența), Camar arată că, respingând acțiunile cu care fusese sesizată fără a fi pus Curții anumite întrebări preliminare, Corte suprema di cassazione a încălcat dreptul comunitar și în special obligația care decurge din articolul 234 CE.

13 Rezultă din informațiile furnizate de Camar în cadrul ședinței că importurile în discuție în acțiunea principală au avut loc ulterior datei de 1 martie 1990. În acea perioadă, producția italiană de banane era foarte scăzută, chiar inexistentă.

14 Instanța de trimitere arată că examinarea compatibilității Legii nr. 986/1964 cu obligațiile care decurg din convențiile internaționale menționate la punctele 3-8 din prezenta hotărâre prezintă un caracter preliminar în cadrul aprecierii temeiniciei acțiunii în răspundere cu care a fost sesizată de Camar. Instanța de trimitere apreciază că această examinare ridică probleme de drept complexe care nu au fost încă tranșate în întregime de jurisprudența Curții în acest domeniu.

15 În aceste condiții, Tribunale di Firenze a suspendat judecarea cauzei și a adresat Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé se opunea introducerii de către un stat membru a unui impozit intern pe bananele originare din Somalia, care, în fapt, nu se aplica bananelor naționale (a căror producție era complet inexistentă sau nesemnificativă) și care nu se aplica niciunui alt tip de fructe naționale?

În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea precedentă:

2) Protocolul [referitor la banane] anexat la Convenția de la Lomé în vigoare în acea perioadă se opunea perceperii unui impozit incompatibil cu articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé asupra importurilor de banane somaleze în Italia efectuate în 1990, având în vedere dispozițiile protocolului menționat coroborate cu cele ale protocoalelor analoage anexate la precedentele convenții de la Lomé, precum și ale articolului 5 din A doua convenție de la Yaoundé?

În cazul unui răspuns negativ:

3) Trebuie să se considere că protocoalele referitoare la banane anexate la Convențiile de la Lomé se opuneau ca un impozit precum impozitul italian de consum pe bananele originare din Somalia să fie majorat ulterior datei de 1 aprilie 1976, independent de efectul concret al acestor majorări asupra exporturilor bananelor menționate?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare

16 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle, în esență, dacă articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé se opunea introducerii unui impozit precum cel instituit de Legea nr. 986/1964, astfel încât, chiar după ce Convențiile de la Yaoundé au încetat să fie aplicabile, un stat membru nu putea preleva un impozit

asupra importului de banane originare dintr-un stat asociat în temeiul unei asemenea legi.

17 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să se examineze, mai întâi, dacă articolul 14 menționat mai sus se opunea instituirii de către un stat membru a unui impozit, în temeiul unei legi precum Legea nr. 986/1964, asupra consumului de banane originare din Somalia în perioada introducerii acestei măsuri. În acest scop, trebuie analizat domeniul de aplicare al articolului 14, fără a fi nevoie să se stabilească dacă această dispoziție are efect direct. Astfel, după cum reiese din modul de redactare a primei întrebări, instanța de trimitere își pune problema domeniului de aplicare al articolului menționat independent de eventualul său efect direct.

18 În conformitate cu articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé, fiecare parte contractantă interzice măsurile sau practicile de natură fiscală internă care stabilesc în mod direct sau indirect o discriminare între produsele sale și produse similare care provin de la alte părți contractante.

19 Reiese din decizia de trimitere că producția de banane în Italia era minimă, chiar inexistentă, în perioada relevantă pentru cauza principală și trebuie, așadar, să fie neglijată. Prin urmare, similitudinea pe care se întemeiază, în raport cu modul său de redactare, interdicția înscrisă la articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé trebuie apreciată din perspectiva fructelor de masă de producție tipic națională în statul membru în cauză (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 7 mai 1987, Comisia/Italia, 184/85, Rec., p. 2013, punctul 8).

20 În această privință, trebuie amintit că, în cadrul unor litigii referitoare la interpretarea articolului 95 primul paragraf din Tratatul CEE (devenit articolul 95 primul paragraf din Tratatul CE, devenit la rândul său articolul 90 primul paragraf CE), Curtea a fost chemată să se pronunțe asupra similitudinii dintre banane și celelalte fructe de masă de producție italiană. Curtea a statuat că aceste două categorii de produse nu sunt

similare în sensul articolului 95 primul paragraf din Tratatul CEE, deoarece prezintă caracteristici diferite și nu răspund acelorași nevoi ale consumatorilor (a se vedea Hotărârea Comisia/Italia, citată anterior, punctele 9 și 10, precum și Hotărârea din 7 mai 1987, Cooperativa Co-Frutta, 193/85, Rec., p. 2085, punctele 17 și 18).

21 Astfel, după cum a constatat Curtea, calitățile organoleptice, precum și conținutul de apă al categoriilor de produse menționate diferă, iar banana este considerată, cel puțin pe piața italiană, drept un aliment deosebit de nutritiv și fortifiant, bine adaptat pentru bebeluși (a se vedea Hotărârea Comisia/Italia, citată anterior, punctul 10).

22 Această apreciere a faptelor nu este contestată de Camar. În schimb, aceasta invocă argumente care militează pentru o interpretare mai largă a articolului 14 din Prima convenție de la Yaoundé în raport cu cea care trebuie reținută, în considerarea hotărârilor menționate anterior, pentru articolul 90 primul paragraf CE.

23 Astfel, Camar apreciază că articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé trebuie interpretat în sensul că interzice nu numai un impozit discriminatoriu asupra unor produse similare, ci, în calitate de sinteză a dispozițiilor conținute de primul și de al doilea paragraf ale articolului 90 CE, și orice formă de protecționism fiscal indirect în favoarea produselor naționale care se găsesc într-un raport de concurență cu produsele importate. O interpretare a articolului 14 în sensul că presupune că produsele importate au aceleași caracteristici ca și produsele naționale ar priva această dispoziție de orice efect util, întrucât produsele din țările africane vizate de Prima convenție de la Yaoundé ar fi toate produse tropicale, care au caracteristici diferite în raport cu produsele statelor membre.

24 Cu toate acestea, trebuie constatat că interpretarea preconizată de Camar nu își găsește niciun suport în modul de redactare a articolului 14 din Prima convenție de la Yaoundé. Astfel, această dispoziție se limitează la a prevedea interdicția aplicării unui impozit discriminatoriu asupra produselor similare în termeni asemănători celor de

la articolul 90 primul paragraf CE. În conformitate cu jurisprudența referitoare la această din urmă dispoziție, este incontestabil că produsele similare cărora le este aplicabilă această interdicție sunt produse care prezintă caracteristici analoage și care răspund acelorași nevoi ale consumatorilor (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Italia, citată anterior, punctele 9 și 10).

25 Rezultă că, în cazul în care Comunitatea și statele africane și malgașe asociate acesteia ar fi vrut să reglementeze problema impozitelor interne aferente produselor nesimilare, dar care se află într-un raport de concurență, ar fi adoptat, în locul unei dispoziții asemănătoare doar cu primul paragraf al articolului 90 CE, o dispoziție calchiată și pe articolul 90 al doilea paragraf CE (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 12 decembrie 1995, Chiquita Italia, C-469/93, Rec., p. I-4533, punctul 43).

26 Astfel, se impune a constata că interpretarea articolului 14 din Prima convenție de la Yaoundé preconizată de Camar se dovedește incompatibilă cu textul acestui articol.

27 Mai trebuie examinat dacă finalitatea Primei convenții de la Yaoundé impune interpretarea articolului 14 din aceasta, în pofida modului de redactare succint al acestuia, în sensul că vizează și măsurile fiscale interne analoage celor interzise de articolul 90 al doilea paragraf CE.

28 În această privință, se impune a constata, în primul rând, că o interpretare a articolului 14 din Prima convenție de la Yaoundé care să meargă dincolo de textul său nu este necesară, contrar celor susținute de Camar, pentru a asigura efectul său util.

29 Astfel, pe de o parte, trebuie interpretați termenii „produse similare" nu în sensul că impun ca produsele să fie identice, ci doar în sensul că exclud produsele care prezintă

caracteristici diferite și care nu răspund acelorași nevoi ale consumatorilor, astfel cum s-a amintit la punctul 20 din prezenta hotărâre. Rezultă din aceasta că, în general, chiar produsele tipic tropicale nu pot fi considerate nesimilare în raport cu produsele originare din state membre.

30 Pe de altă parte, articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé vizează, în conformitate cu textul său, produsele care provin de la părțile contractante în general, fără a se limita la produsele tropicale.

31 În al doilea rând, într-o optică mai largă, trebuie constatat că o interpretare a articolului 14 din Prima convenție de la Yaoundé care să confere acestuia o întindere cuprinzând și interdicția unor măsuri fiscale interne precum cele prevăzute la articolul 90 al doilea paragraf CE nu poate fi admisă. Astfel, la baza acestor două dispoziții stau obiective diferite, astfel încât nu pot fi asimilate pe cale de interpretare.

32 Astfel, reiese din jurisprudența Curții că articolul 90 CE are drept scop asigurarea liberei circulații a mărfurilor între statele membre în condiții normale de concurență, prin eliminarea oricărei forme de protecționism care poate rezulta din aplicarea unor impozite interne discriminatorii în privința produselor originare din alte state membre și garantarea perfectei neutralități a impozitelor interne din perspectiva concurenței între produsele naționale și produsele importate (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Italia, citată anterior, punctul 7).

33 De asemenea, interpretarea acestei dispoziții trebuie să țină seama de scopurile tratatului enunțate la articolele 2 CE, 3 CE și 14 CE, printre care figurează, în primul rând, instituirea unei piețe interne în care libera circulație a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor este asigurată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 februarie 1988, Drexl, 299/86, Rec., p. 1213, punctul 24).

34 Or, se impune a constata că aceste obiective pe care se întemeiază articolul 90 CE lipsesc din Prima convenție de la Yaoundé. Astfel, potrivit articolului 1 din aceasta, care, ca și articolul 14, face parte din titlul I, intitulat „Schimburile comerciale", obiectivul acestei convenții este de a promova dezvoltarea schimburilor comerciale dintre statele asociate și statele membre, întărirea relațiilor lor economice și a independenței economice a statelor asociate, pentru a contribui astfel la dezvoltarea comerțului internațional.

35 Concluzia că finalitatea Primei convenții de la Yaoundé nu impune recurgerea la o interpretare a articolului 14 care să excedeze textului acestuia, care ar conferi acestei dispoziții un domeniu de aplicare analog celui al articolului 90 al doilea paragraf CE, este, în plus, susținută de interpretarea prevederilor cvasiidentice ale articolului 14 dată de Curte în cadrul litigiilor referitoare la acorduri care vizează crearea unui regim de liber schimb. Astfel, Curtea a considerat că aceste dispoziții impun părților contractante o normă de nediscriminare în materie fiscală care este subordonată doar constatării caracterului similar al produselor vizate de un regim de impozitare determinat (a se vedea Hotărârea din 26 octombrie 1982, Kupferberg, 104/81, Rec., p. 3641, punctul 26, precum și Hotărârea din 17 iulie 1997, Texaco și Olieselskabet Danmark, C-114/95 și C-115/95, Rec., p. I-4263, punctul 31).

36 Mai mult, Curtea a statuat în mod expres că domeniul de aplicare al unei dispoziții a unui acord de liber schimb analoagă articolului 14 din Prima convenție de la Yaoundé se limitează la interzicerea instituirii unui impozit discriminatoriu asupra produselor similare. Astfel, în ceea ce privește articolul 21 primul paragraf din Acordul dintre Comunitatea Economică Europeană și Republica Portugheză, semnat la Bruxelles la 22 iulie 1972, încheiat și aprobat în numele Comunităților prin Regulamentul (CEE) nr. 2844/72 al Consiliului din 19 decembrie 1972 (JO L 301, p. 164), Curtea a decis, la punctul 42 din Hotărârea Kupferberg, citată anterior, că neaplicarea de către un stat membru, în privința produselor originare din țara terță respectivă, a unei reduceri de impozit prevăzute pentru anumite grupe de producători sau tipuri de produse nu constituie o discriminare în sensul articolului 21 dacă nu există, pe piața statului membru în cauză, niciun produs similar care să beneficieze într-adevăr de această reducere.

37 Se impune, așadar, a concluziona că interdicția consacrată la articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé se limitează, potrivit modului său de redactare, la un impozit discriminatoriu asupra unor produse similare și nu vizează, așadar, produse nesimilare care se află într-un raport de concurență.

38 Având în vedere tot ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare adresată în sensul că articolul 14 din Prima convenție de la Yaoundé nu se opunea aplicării unui impozit precum cel instituit prin Legea nr. 986/1964, în privința unor banane originare din Somalia.

39 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la a treia întrebare

40 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle, în esență, dacă aplicarea de către instanța națională a clauzei de „standstill" conținute în Protocoalele referitoare la banane anexate la Convențiile de la Lomé presupune o examinare a efectelor concrete ale majorărilor unui impozit precum cel instituit prin Legea nr. 986/1964, pentru a determina compatibilitatea acestora cu clauza menționată.

41 Întrucât instanța de trimitere nu a precizat la care Convenție de la Lomé înțelege să se refere, trebuie stabilit, cu titlu preliminar, care dintre cele patru Convenții de la Lomé trebuie luată în considerare ținând seama de împrejurările cauzei principale. În această privință, rezultă din informațiile furnizate de Camar în cadrul ședinței că

importurile care sunt la originea perceperii impozitului în litigiu au avut loc ulterior datei de 1 martie 1990. Întrucât Protocolul nr. 5 referitor la banane anexat la A patra convenție de la Lomé era aplicabil începând cu 1 martie 1990, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) litera (f) din Decizia nr. 2/90 și cu articolul 1 și, respectiv, articolul 2 al doilea paragraf din Regulamentul nr. 714/90, este necesar, așadar, să se facă referire la această din urmă convenție.

42 Articolul 1 din protocolul menționat ia forma unei clauze de „standstill". Această dispoziție urmărește, în alți termeni, să garanteze accesul bananelor provenite din statele ACP pe piața lor tradițională în condiții și potrivit unor modalități care nu sunt mai puțin favorabile decât cele care prevalau la momentul intrării sale în vigoare. Această garanție de acces nu profită totuși bananelor care provin din statele ACP decât până la concurența cantităților importate la momentul intrării în vigoare a dispoziției menționate (Hotărârea Chiquita Italia, citată anterior, punctul 59).

43 Primele trei convenții de la Lomé conțineau toate o clauză de „standstill" redactată în termeni asemănători celor utilizați la articolul 1 din Protocolul nr. 5 referitor la banane, anexat la A patra convenție de la Lomé (Hotărârea Chiquita Italia, citată anterior, punctul 62). Întrucât Prima convenție de la Lomé a intrat în vigoare la 1 aprilie 1976, această dată constituie punctul de referință pentru aplicarea clauzei de „standstill" (a se vedea în acest sens Hotărârea Chiquita Italia, citată anterior, punctul 63).

44 Prin urmare, revine instanței de trimitere atribuția de a stabili dacă importurile în discuție în acțiunea principală priveau banane importate până la concurența cantităților importate la momentul intrării în vigoare a Primei convenții de la Lomé, respectiv 1 aprilie 1976.

45 Mai precis, în ceea ce privește întrebarea instanței de trimitere privind examinarea care trebuie efectuată pentru a aprecia compatibilitatea majorărilor unui impozit precum cel în discuție în cauza principală cu clauza de „standstill" înscrisă la articolul 1

din Protocolul nr. 5 referitor la banane anexat la A patra convenție de la Lomé, trebuie constatat că asemenea majorări antrenează creșteri de prețuri pentru bananele respective și, prin urmare, fac mai dificilă vânzarea acestora pe piața în cauză (Hotărârea Chiquita Italia, citată anterior, punctul 60). În consecință, examinarea unei asemenea majorări din perspectiva acestei clauze de „standstill" nu presupune în mod normal examinarea efectelor concrete ale acestei majorări asupra importurilor.

46 Cu toate acestea, în ceea ce privește ipoteza, dezbătută de părți, în care aceste majorări vizează doar adaptarea unui impozit precum cel instituit de Legea nr. 986/1964 în raport cu inflația, trebuie constatat că menționata clauză de „standstill" are drept scop să se evite ca exporturile de banane să fie plasate într-o situație mai puțin favorabilă în raport cu situația anterioară în ceea ce privește accesul pe piețele lor tradiționale și avantajele lor pe aceste piețe (a se vedea în acest sens Hotărârea Chiquita Italia, citată anterior, punctul 63), astfel încât să se raporteze la situația reală pe aceste piețe.

47 Prin urmare, majorările unui impozit precum cel în discuție în cauza principală, în măsura în care se limitează să adapteze acest impozit în raport cu inflația, pentru a menține impunerea efectivă a bunului la un nivel constant, nu sunt contrare articolului 1 din Protocolul nr. 5 referitor la banane anexat la A patra convenție de la Lomé.

48 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a treia întrebare adresată în sensul că instanța națională nu este ținută să examineze efectele concrete ale majorărilor unui impozit asupra importurilor de banane originare din Somalia precum cel instituit prin reglementarea în discuție în cauza principală în raport cu situația anterioară datei de 1 aprilie 1976 pentru a aprecia compatibilitatea acestor majorări cu clauza de „standstill" care figurează la articolul 1 din Protocolul nr. 5 referitor la banane anexat la A patra convenție de la Lomé. Cu toate acestea, majorările unui

asemenea impozit care se limitează la adaptarea acestuia în raport cu inflația nu sunt contrare acestei clauze.

Cu privire la cheltuielile de judecată

49 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) Articolul 14 din Convenția de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și țările africane și malgașe asociate la această Comunitate, semnată la Yaoundé la 20 iulie 1963, nu se opunea aplicării unui impozit precum cel instituit prin Legea nr. 986/1964 din 9 octombrie 1964, în privința unor banane originare din Somalia.

2) Instanța națională nu este ținută să examineze efectele concrete ale majorărilor unui impozit asupra importurilor de banane originare din Somalia precum cel instituit prin reglementarea în discuție în cauza principală în raport cu situația anterioară datei de 1 aprilie 1976 pentru a aprecia compatibilitatea acestor majorări cu clauza de „standstill" care figurează la articolul 1 din

Protocolul nr. 5 referitor la banane anexat la A patra convenție ACP-CEE, semnată la Lomé la 15 decembrie 1989. Cu toate acestea, majorările unui asemenea impozit care se limitează la adaptarea acestuia în raport cu inflația nu sunt contrare acestei clauze.

Semnături